

Světlo v dlani: Antropologická studie fenoménu Reiki

Jana Probošťová

Posudek vedoucí práce

Charakteristika práce

Práce je pokusem využít antropologický výzkum a antropologickou teoretizaci k pochopení mnohočetného fenoménu Reiki. Postup výzkumu je sympaticky otevřený, podobající se etnografické práci v exotických terénech. Na začátku přichází setkání s Jinakostí, které vzbuzuje zájem a otázky. Dále se badatelčina duše snaží fenomén redukovat na některou z jeho poloh, aby se tak stal uchopitelnějším (reiki jako spirituální praxe, reiki jako systém léčení). Uvědomuje si, že redukce k pochopení nepovede, a tak se noří do historie a vnitřních pravidel cizího světa, který ji stále více vtahuje a mění její výchozí perspektivu. Po tomto „splynutí s terénem“ se jí ovšem daří opět nalézt výběžek antropologického poznání, z nějž může terén nově a pro terén i pro antropologii přínosně nahlédnout. Tímto výběžkem je Csordasova reinterpretace fenomenologie vnímání známá jako perspektiva vtělení.

Zajímavé aspekty práce

Ráda bych ocenila autorčinu důkladnou reflexi výzkumné práce v kapitolách „Ontologický status nadpřirozených jevů“ a „Hranice uvěřitelného: reflexe pozice výzkumníka“. Byť se autorka touto problematikou dostatečně zabývala v přípravné fázi, nevyužila možnosti jednoduše se přihlásit k jednomu z přijatelných přístupů (pro sociální vědy typicky metodologický agnosticismus), kterým by problematiku nakládání s nadpřirozenými jevy ve výzkumu zaštitila. Naopak dochází k závěru, že její přístup vyžaduje „neustálou konfrontaci naučených postojů, hodnotových systémů, kosmologií světa a žité zkušenosti (autorky) a lidí, které jsem v terénu potkávala“ (str. 13). Tato nesamozřejmá a reflexivně náročná volba, ale činí výsledky i průběh výzkumu důvěryhodnějšími pro čtenáře i pro samotné účastníky výzkumu. Její rozhovory jdou skutečně daleko za běžnou fasádu vztahů Reiki mistr – klient, člověk zvenčí, badatel. Jistě tomu také pomáhá vlastní zapojení se do světa reiki (i Reiki) formou zasvěcení a jisté praxe.

Pro studium proměn alternativní medicíny a alternativní spirituality má značnou hodnotu popis začátků Reiki v Československu, připomínající dynamiku pozice akupunktury v československé společnosti.

O míře autorčina vhledu do terénu svědčí její interpretační práce, která umožňuje rozlišovat mezi reiki a Reiki.

Závěrečné kapitoly oddílu „Reiki v tělech“ působí jako dialog mezi Csordasem a mistry reiki, jsou podle mne ukázkou dobře zvládnutého symetrického přístupu, který umožňuje nabídnout čtenáři poznání, které je hodně blízko aktérským interpretacím, ale neomezuje se jenom na ně.

Práci není co vytknout po stránce jazykové, stylistické, gramatické i formální, naopak k promyšlenému způsobu reprezentace výzkumu patří i citlivost a jemnost v jazyce.

Otázky do diskuze

- Na závěr popisujete změnu chápání fyzického těla v důsledku reiki léčení, tedy v důsledku naučení se jisté tělesné praxe, která nepatří v evropské společnosti k příruční výbavě. Myslíte

si, že změna chápání těla je způsobena specifičností reiki praxe (odlišností od toho, jak je tělo v Evropě běžně formováno a učeno)? K čemu byste v tomto ohledu reiki práci s tělem přirovnala?

- Učinila jste jistou zkušenost s výzkumem v prostoru vlastního těla? Kam toto tělesné poznání ve vašem výzkumu patří? V jakém vztahu je k poznání zrozenému z pozorování či rozhovorů?

Práci považuji za velice zdařilou a navrhuji ji hodnotit jako výbornou (A).

V Krompachu 11. 6. 2018

Barbora Spalová